

Kůrovcová kalamita na Žďársku pokračuje i v roce 2022. Výzva vlastníkům lesů.

Kůrovcová kalamita pokračuje, kůrovec postupuje Žďárskem, jehož jižní a západní část je již vážně postižena. Rychlost jeho postupu mírně zpomaluje, to se však může při výskytu suchých a teplých měsíců skokově zhoršit. Ovšem loňský rok 2021 byl na Žďársku srážkově nadnormální a teplotně téměř průměrný, což pro kůrovce není zdaleka ideální. Významná část lesů je stále zelených, máme stále naději, že některé lesy na Žďársku odolají či že kalamitu výrazně zpomalíme a potvrzuje se, že snažit se včas zasahovat proti kůrovci má smysl. Prozatimní průběh prvních měsíců roku ovšem není srážkově ideální, povrchový vláhový deficit se už projevuje i v našem regionu a tak hrozí, že při teplém počasí kalamita opět přidá na síle.

Vloni kůrovec na většině území ovšem stihl jen dvě generace, což je méně než v letech minulých. Vylétlo nám tedy méně kůrovců, rovněž i díky zvýšené aktivitě vlastníků lesů. Využijeme tuto šanci? Záleží také na tom, zda se budeme nadále řídit i těmito radami:

1. **NEPODCEŇUJTE SITUACI**, všechny smrkové porosty nad 30 let jsou ohrožené.
2. **NEOTÁLEJTE S TĚŽBOU**. Nyní máme možnost napravit chyby a podívat se na místa, kde víme, že jsme brouka včas nezpracovali. Do výletu brouka z napadených stromů (nastane letos v závislosti na vývoji teplot zhruba kolem 15.6.2022) musíme vytěžit veškeré rozpoznatelné kůrovcové stromy, a veškeré kůrovcové dříví odvést neprodleně z lesa nebo ho včas chemicky ošetřit. Ale nečekejme na toto datum, jednejme hned, jak kůrovce buď sami nebo s pomocí odborného lesního hospodáře rozpoznáme. Hnědé drtinky na šupinách kůry, na patách kmenů, na vegetaci pod stromy, rezavějící koruny, opadávající ještě zelené jehličí, to vše jsou příznaky, že ve svém lese máme brouka. Z jednoho napadeného stromu, který není včas vytěžen a asanován, mohou být během jedné sezony napadeny až stovky dalších stromů. Nezapomeňte, kalamita vzniká na počátku vždy jen z několika málo nezpracovaných stromů, ze stejného důvodu pokračuje.
3. **ZAMEZTE ŠÍŘENÍ**. Pokácejte a asanujte včas kůrovcové dříví. Tedy takové dříví, kde je brouk ještě pod kůrou. Poradí vám odborný lesní hospodář.
4. **NEVZDÁVEJTE SE**. Stále je o co bojovat, značná část lesů je ještě zelená a je naděje, že to tak může u části lesů i zůstat, pokud vlastníci lesů budou zodpovědní a potáhnou za jeden provaz.
5. **TĚŽTE PRUBĚŽNĚ, KONEJTE HNED**. Bylo by nyní chybou čekat se zpracováním brouka „až ho bude více a vyplatí se do lesa jet“. Nějakou dobu bude také trvat, než seženete firmu s volnou kapacitou, která vám pomůže se zpracováním, nestačíte-li na to sami. Mezitím mnoho stromů vylétne (brouk dokončí vývoj) a napadne další stromy ve vašem nebo sousedově lese. Proto je důležité odstraňovat kůrovcové dříví průběžně a co nejdříve, každopádně před výletem brouka z pod kůry !!!

6. **JEDNEJTE ZODPOVĚDNĚ.** Každý vlastník lesa má zákonnou povinnost zamezit šíření kůrovce. Za nečinnost v ochraně lesa jsou udělovány sankce. Hrozí pokuta až jeden milion korun. Neriskujte postihy, nebuďte nečinní.
7. **PORAĎTE SE** se svým odborným lesním hospodářem (OLH). Dbejte jeho rad, pokynů a stanovených termínů. K výzvě OLH na zpracování kůrovce přistupujte se vší vážností, termíny zde uvedené je třeba brát velmi vážně.
8. Ceny dříví jsou na historických maximech, **VYUŽIJTE JICH.**
9. **ZPRACUJTE** rovněž **kůrovcové souše** (suché stromy z kterých brouk už vylétl) !! Dle Opatření obecné povahy (OOP) vydané Ministerstvem zemědělství (MZe) je třeba tyto zpracovat **do 31.12.2022.**
10. **ZALESŇUJTE průběžně vzniklé holiny** a vyhněte se tak problémům. Nyní je lhůta k zalesnění prodloužena MZe ze dvou na pět let od vzniku holiny. Nicméně doporučujeme nečekat na konec pětileté lhůty. Mezitím holina zaroste často vysokou buříní, která stráví nadzemní humus, který právě i sazenice lesních dřevin využívají ke svému zdárnému růstu. Plánujte zalesnění dopředu, ať nemáte na poslední chvíli problém sehnat sazenice, kterých je nyní nedostatek. O volbě dřevin se poraďte se svým OLH.

Další zdroje informací ke kůrovcové kalamitě:

<https://www.chmi.cz/aktualni-situace/aktualni-stav-pocasi/ceska-republika/pocasi-a-kurovec>

www.nekrmbrouka.cz

<https://www.zdarns.cz/mestsky-urad/odbory-uradu/odbor-zivotniho-prostredi/kurovec-upozorneni>

<https://www.kr-vysocina.cz/kratke-video-k-obnove-lesa/ds-304338/archiv=0&p1=65364>

nebo

<https://www.youtube.com/watch?v=DsGbKSEGISa&feature=youtu.be>

<https://www.kr-vysocina.cz/kurovec/ds-304262/archiv=0&p1=99093>

Spoty jsou volně stažitelné, vhodné k dalšímu šíření. Nevztahuje se na ně autorské právo, protože jsou pořízené za veřejné prostředky a patří Kraji Vysočina.

Městské a obecní úřady žádáme o spolupráci a o zveřejňování níže uvedeného textu způsobem v místě obvyklým, např.: místním rozhlasem či ústní nebo písemnou formou (např.: opakovaně v místním tisku, vyvěšením na úřední desce).

Ing. Jaroslav **D O U B E K**
vedoucí odboru životního prostředí

Rozdělovník (obdrží): obce správního obvodu – do DS

Na vědomí: pověření OLH (práv. osoby) – do DS
pověření OLH (fyzické osoby) – doporučeně
vlastníci lesů s LHP: Kinský a.s., LDO Přebyslav, Město Svatka, Město Žďár nad Sázavou, Obec Velká Losenice, Městys Bohdalov, Obec Rudolec, Lesy ČR, s.p., LS N.Město n.M., Lesy a rybářství Velké Meziříčí, s.r.o. – do DS